

PYHÄRANNAN KUNTA PIENHANKINTAOHJE

Sisällys

Yleistä julkisista hankinnoista.....	3
1. Hankintalainsäädäntö	4
2. Hankintalain piiriin kuuluvat hankinnat	5
EY-kynnysarvot, direktiivin mukaiset menettelyt	5
Kansalliset kynnysarvot (hankintalain 25 §).....	6
Eu-kynnysarvot (hankintalain 26 §)	6
3. Kansallisen kynnysarvon alittavat hankinnat eli PIENHANKINNAT	8
4. Hankintamenettelyt kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa	9
Avoin menettely	9
Rajoitettu menettely.....	9
Neuvottelumenettely.....	10
Hankinta ilman kilpailutusta (suora hankinta)	10
5. Pienhankintojen kilpailutus.....	11
Tavarat ja palvelut (hankinnat alle 60 000 €)	11
Rakennusurakat (150 000 €)	12
Sosiaali- ja terveysala (400 000 €)	12
6. Keskitetty hankinta	12
7. Voimaantulo	13

Yleistä julkisista hankinnoista

Julkisilla hankinnoilla tarkoitetaan sellaisia tavara-, palvelu- ja rakennusurakkahankintoja, joita valtio, kunnat ja kuntayhtymät, valtion liikelaitokset sekä muut hankintalainsäädännössä määritellyt hankintayksiköt tekevät oman organisaationsa ulkopuolelta. Julkiset hankinnat tulee tehdä hankintalainsäädännössä säädettyjä menettelytapoja noudattaen. Sääntelyn tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä. Tämän vuoksi hankinnat on pääsääntöisesti kilpailutettava avoimesti ja tehokkaasti, ja kilpailuun osallistuvia yrityksiä on kohdeltava tasapuolisesti ja syrjimättömästi.

Julkisen hankinnan kilpailuttamiseksi hankintayksikön on valittava hankinnan luonteeseen soveltuva, hankintalainsäädännön mukainen menettelytapa. Hankinnan ennakoitu arvo, eli ylittääkö se EUkynnysarvon tai kansallisen kynnysarvon vai ei, vaikuttaa valitun menettelytavan kulkuun. Yhteistä eri menettelytavoille on, että kilpailuttaminen tulee tehdä avoimesti. Hankinnan avoin kilpailuttaminen tarkoittaa muun muassa sitä, että hankinnasta ilmoitetaan riittävän laajasti.

EU-kynnysarvot ylittävät hankinnat tulee ilmoittaa EU-laajuisesti. EUhankintailmoitukset tehdään HILMA:ssa, josta ne toimitaan automaattisesti julkaistavaksi Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa (S-osa) sekä TED- tietokantaan (Tenders Electronic Daily). Yritykset voivat seurata eurooppalaisia hankintoja koskevia ilmoituksia myös sähköisten tietoverkkojen välityksellä; TEDtietokannasta löytyvät yhteenvetotiedot kaikista niistä kynnysarvot ylittävistä julkisista hankinnoista, jotka EU ja GPA -sopimuksen solmineet maat tehneet. TED:n osoite <http://ted.europa.eu/>

Lakia julkisista hankinnoista (1397/2016) ja hankinta-asetusta (Vnp 614 /2007) sovelletaan kaikkiin hankintoihin, jotka on aloitettu 1.6.2017 jälkeen. Hankintalain periaatteina ovat olemassa olevien kilpailuolosuhteiden hyödyntäminen sekä tarjoajien tasapuolinen, syrjimätön kohtelu ja avoimuus. Sen soveltamisalaan kuuluvat kuntien ja muiden julkisyhteisöjen tavara, palvelu- ja urakkahankinnat, jotka ylittävät kansalliset tai EU:n kynnysarvot. Euroopan yhteisöjen komissio tarkistaa kynnysarvot kahden vuoden välein. Säättämällä kansalliset kynnysarvot ja jättämällä kansallisten kynnysarvojen alittavat hankinnat hankintalainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle on pyritty yksinkertaistamaan hankintamenettelyjä sekä vähentämään hallinnollisia kustannuksia pienissä hankinnoissa.

Pienhankinnat on tarkoituksenmukaista toteuttaa kevyellä byrokratialla, mutta avoimesti kilpailuttamalla ja huomioimalla paikallinen yritys-elämä.

Koska hankintalaki ei koske kansallisten kynnysarvojen alittavia hankintoja, on tällä ohjeella ohjeistettu näitä hankintoja koskevat menettelyt. Valmistelussa on huomioitu myös Suomen Kuntaliiton laatimat Kuntien yleiset hankintaohjeet.

1. Hankintalainsäädäntö

Julkisten hankintojen lainsäädäntö ja muita linkkejä

- **Hankintalaki:**
Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016)
- **Erytisalojen hankintalaki:**
Laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1398/2016)
- **Puolustus- ja turvallisuushankinnat (ns. putu-laki)**
Laki julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista (1531/2011)
- **Ajoneuvojen energia- ja ympäristövaikutukset:**
Laki ajoneuvojen energia- ja ympäristövaikutusten huomioon ottamisesta julkisissa hankinnoissa
- HE 108/2016 vp: Hallituksen esitys eduskunnalle hankintamenettelyä koskevaksi lainsäädännöksi
- TaVM 31/2016 vp: Valiokunnan mietintö hallituksen esityksestä HE 108/2016 vp

Hankintadirektiivit 2014

- Hankintadirektiivi 2014/24/EU
- Erytisalojen hankintadirektiivi 2014/25/EU
- Käyttöoikeussopimuksia (konsessioita) koskeva direktiivi 2014/23/EU

Aiemmat hankintalait

- Hankintalaki 2007 ja valtiopäiväasiakirjat
- Erytisalojen hankintalaki 2007
- Hankinta-asetus

Julkisten hankintojen lakiuudistukset

- Hankintalain uudistus 2016 ○ Hallituksen esitys HE 108/2016 vp ○ Tietopaketti Eduskunnan sivuilla
- Hankintadirektiivien uudistus 2014
- Hankintalain muutos 2011 [Uudet pykälät ja hallituksen esitys](#)
- Sähköiset menettelyt 2011 [Uudet pykälät](#)
- Julkisuuslain muutos 2011 [Uudet pykälät](#)
- Oikeusturvauudistus 2010 [Uudet pykälät](#) ja hallituksen esitys
- [Hankinta-asetuksen muutos 2010 ja hallituksen esitys](#)

Muu lainsäädäntö

- Julkisuuslaki
- Tilaajavastuulaki
- Oikeustoimilaki
- Kauppalaki
- CISG eli KV-kauppalaki
- Hallintolaki
- Tekijänoikeuslaki
- Tietohallintolaki

Yleiset sopimusehdot

Julkisen sektorin hyväksymiä, ostajan edut erityisesti huomioivia yleisiä ehtoja:

- [Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot JYSE 2014 Palvelut](#)
- [Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot JYSE 2014 Tavarat](#)
- [Julkisen hallinnon IT-hankintojen yleiset sopimusehdot JIT 2015](#)

Muita yleisiä sopimusehtoja:

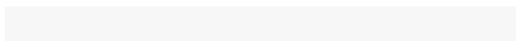
- [Konsulttialan yleiset sopimusehdot KSE 2013](#) (maksullinen)
- [Rakennusalan yleiset ehdot YSE 1998](#) (maksullinen)
- [IT-2010](#) (maksullinen)

2. Hankintalain piiriin kuuluvat hankinnat

Hankintalakia tulee noudattaa kaikissa EY kynnysarvon ja kansalliset kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa:

EY-kynnysarvot, direktiivin mukaiset menettelyt

Kynnysarvot tarkistetaan kahden vuoden välein. Voimassa olevat kynnysarvot löytyvät mm. www.hankinnat.fi-verkkosivulta.

Kansalliset kynnyksarvot (hankintalain 25 §)

Kansalliset kynnyksarvot (ilman arvonlisäveroa) 1.1.2022 alkaen

Hankintalain 25 §

Hankinnan laji	Euroa
Tavarat, palvelut ja suunnittelukilpailut	60 000
Rakennusurakat	150 000
Sosiaali- ja terveyspalvelut (Liite E kohdat 1-4)	400 000
Muut erityiset palvelut (Liite E kohdat 5-15)	300 000
Käyttöoikeussopimukset	500 000

Eu-kynnyksarvot (hankintalain 26 §)

Muut hankintayksiköt (mm. kunnat)

Hankintalain 26 §

Hankinnan laji	Euroa
Tavarat, palvelut ja suunnittelukilpailut	215 000
Rakennusurakat	5 382 000

Erityisalat

Erityisalojen hankintalain 13 §

Hankinnan laji	Euroa
Tavarat, palvelut ja suunnittelukilpailut	431 000
Rakennusurakat	5 382 000
Sosiaali- ja terveyspalvelut ja muut erityiset palvelut (Liite C)	1 000 000
Käyttöoikeussopimukset	5 382 000

Kaikilla toimittajilla on oltava mahdollisuus saada riittävä tieto hankinnasta ja osallistua tarjouskilpailuun. Näistä hankinnoista on ilmoitettava valtakunnallisella julkisten hankintojen sähköisellä kanavalla (HILMA), www.hankintailmoitukset.fi.

Tarjouspyyntö on tehtävä kirjallisesti ja laadittava niin selvästi, että sen perusteella voidaan antaa yhteismitallisia ja keskenään vertailukelpoisia tarjouksia. Tarjouspyynnössä tai hankintailmoituksessa pyydetään toimittajia esittämään kirjallisesti ja määräaikaan mennessä tarjouksensa (67 §, 104 §).

Tarjouksista on hyväksyttävä se, joka on hankinnan tekijän kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin hankinnan kohteeseen liittyvien vertailuperusteiden mukaan, tai se, joka on hinnaltaan halvin (93 §).

Vertailuperusteet painoarvoineen on mainittava tarjouspyynnössä, joilla tiedoilla myös vertailut on tehtävä.

Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen vertailuperusteina voidaan käyttää esimerkiksi laatua, hintaa, teknisiä ansioita, esteettisiä ja toiminnallisia ominaisuuksia, ympäristöystävällisyyttä, käyttökustannuksia, kustannustehokkuutta, myynnin jälkeistä palvelua ja teknistä tukea, huoltopalveluja, toimituspäivää tai toimitus- tai toteutusaikaa taikka elinkaarikustannuksia (93 §, 106 §).

Kansalliset kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa hankintapäätökseen tyytymätön ei jatkossa voi tehdä kuntalain mukaista oikaisuvaatimusta.

Hankintapäätökseen tulee liittää oikaisuvaatimusohje ja valitusohje markkinatuomioistuimelle. Kansallisen kynnsarvon ylittävistä hankinnoista on hankintapäätöksen tekemisen jälkeen tehtävä hankintaa koskeva kirjallinen sopimus (74 §).

Kansallisen kynnsarvon ylittävissä hankinnoissa noudatetaan hankintalakia. Hankintalakia ei sovelleta kansalliset kynnsarvot alittaviin pienhankintoihin.

3. Kansallisen kynnsarvon alittavat hankinnat eli PIENHANKINNAT

Pienhankinnoilla tarkoitetaan kansallisen kynnsarvon (60 000 € ilman arvonlisäveroa) alittavia tavaroiden ja palvelujen hankintoja. Ne eivät kuulu hankintalain piiriin.

Pienhankintoja tehtäessä on kuitenkin huomioitava hyvän hallinnon yleinen periaate, joka muun muassa takaa tarjoajille tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun. Hankintaa ei saa pilkkoa keinotekoisesti.

Hankinnan arvon laskemisen perustana on koko hankintasopimuksen voimassaoloaikana tehtävien hankintojen kokonaisarvo, mukaan luettuna mahdollinen optio lisätilauksesta.

Optio ei voi ylittää puolta alkuperäishankinnan kokonaisarvosta. Ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on käytettävä suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta mukaan lukien mahdollinen optio, joka saatetaan kunnanhallituksen tiedoksi.

Sellaisissa palveluhankintasopimuksissa, joissa ei ilmoiteta kokonaishintaa, ennakoidun arvon laskennassa perusteena on käytettävä määräaikaissa, enintään 48 kuukautta voimassa olevissa hankintasopimuksissa voimassaolon aikaista ennakoitua kokonaisarvoa. Toistaiseksi voimassa olevissa tai yli 48 kuukautta voimassa olevissa hankintasopimuksissa käytetään kuukausiarvoa kerrottuna luvulla 48.

Puitejärjestelyissä ja dynaamisissa hankintajärjestelmissä hankinnan ennakoidun arvon laskennassa on käytettävä kaikkien puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän keston ajaksi suunniteltujen hankintasopimusten ennakoitua kokonaisarvoa.

4. Hankintamenettelyt kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa

Avoim menettely

Avoimessa menettelyssä hankinnasta ilmoitetaan julkisesti hankinnasta vastaavan tai yksikön parhaaksi katsomalla tavalla. Ilmoituksen perusteella kaikilla halukkailla toimijoilla on mahdollisuus pyytää tarjousasiakirjat ja tehdä tarjous.

Avointa menettelyä käytetään erityisesti silloin, kun hankitaan selkeästi määriteltäviä tuotteita tai palveluita ja kun kysymyksessä on hankinta, joka voidaan ratkaista vain hinnan perusteella.

Hankintapäätös tehdään saatujen hyväksytyjen tarjousten perusteella.

Rajoitettu menettely

Rajoitetussa menettelyssä tarjouksia pyydetään määrättyltä joukolta toimittajia, jotka arvioidaan luotettaviksi ja toimituskykyisiksi suorittamaan aiottu hankinta tai muu tehtävä. Mahdollisimman tasapuolisen kilpailutilanteen luomiseksi tarjouspyyntö lähetetään riittävän monelle yritykselle.

Suosittelavana määränä pienissä hankinnoissa voidaan pitää vähintään kolmea toimittajaa.

Rajoitettua menettelyä käytetään erityisesti silloin, kun huomiota on kiinnitettävä ehdokkaiden soveltuvuuteen ja kun toimittajan valinta suoritetaan tarjousten kokonaistaloudellisuuden perusteella.

Hankintapäätös tehdään saatujen hyväksyttävien tarjousten perusteella.

Tarjoajien kanssa voidaan avoimessa ja rajoitetussa hankintamenettelyssä kansalliset kynnysarvot alittavissa hankinnoissa tarvittaessa käydä neuvotteluja, joiden tarkoituksena on vain selventää tai täsmentää tarjousten sisältöä taikka tilaajan vaatimuksia. Tarjoajien tasapuolinen kohtelu ei kuitenkaan saa vaarantua. Neuvottelun käyminen yksinomaan tarjoushinnan tarkistamiseksi (ns. tinkimiskierros) on kiellettyä.

Tässä tarkoituksessa neuvottelu on erotettava jäljempänä mainittavasta erityisestä neuvottelumenettelystä.

Neuvottelumenettely

Kansalliset kynnysarvot alittavat hankinnat voidaan suorittaa myös neuvottelumenettelyin ilman erityistä syytä toisin kuin sääntöjä kynnysarvot ylittävässä hankinnoissa. Neuvottelumenettely voi tapahtua usealta eri toimittajalta saadun tarjouksen perusteella tai neuvotellen heidän kanssaan ilman tarjousmenettelyä.

Neuvottelumenettely ilman kilpailua eli suora hankinta on sallittua jäljempänä mainituin edellytyksin.

Hankinta ilman kilpailutusta (suora hankinta)

Hankinta ilman kilpailua eli suora hankinta on hankintalaissa mainittujen perusteiden lisäksi mahdollista kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa, jos hankinnan arvo on vähäinen (jäljempänä pienhankintojenkilpailutus) tai kilpailuttaminen on muutoin epätarkoituksenmukaista.

Hankinnan vähäisyys on arvioitava myös hankintojen luonteen pohjalta. Suora hankinta on mahdollista esimerkiksi silloin, jos tarjouskilpailussa mahdollisesti saavutettavat hinta- tai muut ehdot eivät ilmeisesti ylitä kilpailun järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia eli ns. transaktiokustannuksia. Suora hankinta on mahdollista myös silloin, kun tavaran tai palvelun laatu ja hintataso ovat tiedossa, tai kun hankittavaa tavaraa ei ole muualta saatavissa tai kysymyksessä on poikkeuksellisen kiireinen hankinta. Suorassa hankinnassa suoritetaan tilaus ilman tarjouspyyntöä tai tehdään hankintapäätös tarjouskilpailua järjestämättä vain yhdeltä toimittajalta pyydetyn tarjouksen perusteella.

Suora hankinta on erotettava tilauksista, jolta hankintayksiköt tai niiden alaiset organisaatioon kuuluvat toimivaltaiset viranhaltijat ja työntekijät tekevät kilpailutettujen sopimusten puitteissa.

Tilaukset ovat tällöin jo kilpailutettujen sopimusten täytäntöön panemista eikä itsenäisiä muutoksenhakukelpoisia päätöksiä.

5. Pienhankintojen kilpailutus

Pääsääntöisesti tavarat, asiantuntijapalvelut ja muut osto palvelut kilpailutetaan.

Pienhankinnoissa ei ole ilmoitusvelvollisuutta HILMA:ssa. Käytetyn hankintamenettelyn eri vaiheet dokumentoidaan asianmukaisesti myös pienhankintoja tehtäessä.

Pyhärannan kunnassa pienhankinnoissa noudatetaan seuraavia raja-arvoja. Pienhankinnoissa tulee muistaa, että Pyhärannan kunnassa on voimassa oleva investointien aktivointiraja 5000 euroa.

Tavarat ja palvelut (hankinnat alle 60 000 €)

- 1) Jos pienhankinnan arvo on alle 1000 €, riittää, että varmistetaan kustannusten kohtuullisuus.
- 2) Jos pienhankinnan arvo on 1000 – 5000 €, pyydetään tarjoukset 3 - 5 toimittajalta esim. sähköpostilla tai kirjeitse luotettavuuden varmistamiseksi.

Hintavertailu voidaan tehdä myös muiden yritysten tarjoamien hintatietojen perusteella, esim. verkkokauppojen päivähinnat, lehdet, mainokset jne. Hankinta voidaan ratkaista ilman viranhaltijapäätöstä dokumentoimalla se tositeaineistoon tai sen liitteeksi erilliseen muistioon. Hankinnan mukaan asiasta voidaan tehdä viranhaltijapäätös. Ratkaisuun tai tehtyyn päätökseen liitetään kuvaus hankintamenettelystä (esim. mistä tiedot on otettu), perustelut, hinta ja valinta.

Ratkaisu tai päätös lähetetään tiedoksi niille, jotka ovat tehneet tarjouksen erillisen pyynnön perusteella.

- 3) Jos pienhankinnan arvo on 5000 (investoinnin alaraja) – 59 999 €, hankinta kilpailutetaan. Tarjoukset pyydetään kirjallisena 3 - 5 toimittajalta.

Tarjouspyynnössä mainitaan valintakriteerit. Hankinnasta tehdään TWeb – asianhallintaohjelmaan viranhaltijapäätös, josta käy ilmi kuvaus hankintamenettelystä, perustelut, hinta ja valintapäätös. Päätös lähetetään tiedoksi tarjouksen antaneille.

Ilman kilpailuttamista tehdystä hankinnasta liitetään tositeaineistoon tai sen liitteeksi erilliseen muistioon kuvaus hankintamenettelystä, perustelut, hinta ja valinta.

Rakennusurakat (150 000 €)

- 1) Arvoltaan vähäiset urakat 5000 - 20 000 euroa. Kilpailutus tehdään aina. Hintatiedot voidaan kysyä myös sähköpostilla. Hankinnasta tehdään viranhaltijapäätös Tweb -asianhallintaohjelmaan.
- 2) Arvoltaan merkittävät urakat 20 000 – 149 999. Tarjouspyyntö lähetettävä vähintään 3 – 5 tarjoajalle. Hankintapäätöksestä tehdään viranhaltijapäätös TWeb- asianhallintaohjelmaan. Hankinnasta laaditaan kirjallinen vähintään pienurakka- tai RT- sopimus.

Sosiaali- ja terveysala (400 000 €)

Suoraa menettelyä voidaan käyttää enintään alle 400 000 euron perusturvan palveluhankinnoissa. Yli 5000 euron palveluhankinnasta tehdään viranhaltijapäätös TWeb-asianhallintaohjelmaan.

6. Keskitetty hankinta

Keskitetyllä hankinnalla tarkoitetaan tässä valmiiksi kilpailutettua hankintaa, joka suoritetaan kunnan useamman toimialan tai kuntakonsernin yksikön tarpeisiin.

Hankintojen kilpailutus: (sulkeissa vastuullinen hankkija):

- poltto- ja voiteluaineet (tekniset palvelut)
- rakentamispalvelut, rakennustarvikkeet (tekniset palvelut)
- siivoustarvikkeet, puhdistusaineet, wc- ja talouspaperit, (tekniset palvelut)
- sähkö-, lämpö- (tekniset palvelut)
- oppikirjat, koulutarvikkeet (opetuspalvelut)
- lehdet (hallinto- ja talouspalvelut)
- elintarvikkeet, pesuaineet, laitteet, (tekniset palvelut)
- kuljetuspalvelut (hallinto- ja talouspalvelut)
- toimistotarvikkeet, tulostuspaperit, kirjekuoret, lomakkeet, allakat, kalvot, tarrat ja värit kopiokoneisiin (hallinto- ja talouspalvelut)
- esitteet (hallinto- ja talouspalvelut)
- ICT-laitteet ja tarvikkeet, yhteiset ohjelmistot (hallinto- ja talouspalvelut)

- puhelin- ja datapalvelut, puhelinlaitteet (hallinto- ja talouspalvelut)
- kopiointi- ja tulostuspalvelut ja -laitteet (hallinto- ja talouspalvelut)
- rahoitussopimukset, leasing sopimukset ym. (hallinto- ja talouspalvelut)

Keskitetty hankinnat voidaan suorittaa myös julkisyhteisöjen yhteishankintana, hankintarenkaan tms. kautta. Tällaisia ovat muun muassa Hansel sekä KL-Kuntahankinnat.

Pyhärannan kunnan tieto- ja viestintätekniikkaa käsittävissä kaikissa laite- ja ohjelmistohankinnoissa on otettava yhteyttä ICT -palvelut vastualueeseen.

Ohje koskee seuraavia laitteita:

- työasemat (pöytä- ja kannettavat tietokoneet) oheislaitteineen
- näytöt, dataprojektorit/tykit
- tulostimet, monitoimilaitteet yms.
- mobiili -laitteet: matkapuhelimet, PDA -laitteet, Ipad/vast.
- pöytä ym. puhelimet
- usb -laitteet (ulkoiset muistit ja kovalevyt yms.)

Kaikki ohjelmistohankinnat suoritetaan kokonaisuudessaan ICT -palveluiden kautta.

7. Voimaantulo

Pienhankintaohje tulee voimaan 01.12.2023.

Tätä ohjetta muutetaan tarvittaessa periaatteella tai hallintosäännön tai lainsäädännön muuttuessa (hankintalain muutosten yhteydessä)